

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

37. Quonam tempore infirmitatis debeat Sacerdos inungere moribundum?
Ex p. 5. tr. 3. res. 95. p. 261.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

doctrina Soti in 4. sent. dist. 23. quæst. 2. art. 2. & Ioannes de la Cruz in direct. conscient. part. 2. de sacram. Extr. vnct. dub. 3. concl. 3. vbi sic asserit. Sanitas corporis est effectus istius Sacramenti non infallibilis, sed quando subiectum est dispositum, & aliàs salus corporis expedit salutem animæ, & tunc subiectum est indispotum, quando est ita viribus corporis destitutum, quod virtus finita istius Sacramenti non potest illud sanare. Et paulò post dub. 4. concl. 2. ita ait. Cùm hoc Sacramentum in causando salutem corporis, non operetur miraculosè, sed virtute ordinaria supernaturali, non speretur tempus, quo cause naturales iuuari non possint, sed adhuc spes salutis duret. Ita ille. Sed audiamus etiam Pitigianum in 4. sent. tom. 2. dist. 23. quæst. vnica, art. 5. 9. 4. sic loquentem. Non est expectandum, vt infirmus iam sensu, & cognitione careat, nam id est contra reuerentiam, & vtilitatem Sacramenti; nec etiam est expectandum tempus, in quo iam constet infirmum non posse naturaliter viuere, nam hoc etiam derogat secundario fini huius Sacramenti. Nam quamuis hoc Sacramentum supernaturaliter iuuat ad sanitatem recuperandam, non tamen est consentaneum expectare tempus, in quo ferè manifestè sit necessarium miraculum, nam hoc est quodammodo tentare Deum, & virtutem Sacramenti velle experiri. Hæc Pitigianus.

RESOL. XXXVII

Quoniam tempore infirmitatis debeat Sacerdos inungere moribundum? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 95.

^{Sop. hoc in Ref. præterita.} §. 1. **L**ibet huic dubitationi respondere cum verbis Kellisonij tom. 2. in 3. part. quæst. 32. art. 3. vbi sic ait. Notandum est, quod sicut non est conferendum sacramentum hoc nisi iis, qui probabiliter præsumuntur extremè laborare, & quasi in exitu huius vitæ constituti, ita non esse nimis differendum hoc sacramentum. In quo peccant Ministri, qui non adhibent hoc sacramentum, vel amici infirmi, qui Ministrum non accersunt, donec infirmus iam iam exhalaturus est animam, & vsu omni rationis destituitur, quia vsus rationis & deuotio infirmi plurimum confert ad effectum huius sacramenti; & hoc sacramentum confert vires contra tentationes, quæ solent præcedere priuationem vsus rationis, cùm destitutus ratione non sit capax tentationum, neque leuaminis contra vim morbi. Quo circa hac in re prudenter procedendum est, & neque nimium festinandum, (cùm non omnis ægrotus sit capax huius Sacramenti, vt supra,) neque nimium tardandum, cùm vsus rationis, & deuotio infirmi multum conferat. Quocirca mentitur Calvinus lib. 4. institut. cap. 19. tit. de vltima vnctione, numer. 25. quando asserit, Iacobum omnes infirmos inungi voluisse, Catholicos non infirmos, semimortua cadauera sua inspicere pinguedine, cùm iam anima in primoribus labris laborat, vel, vt ipsi loquuntur, in extremis. Neque enim omnes Ministri differunt hoc sacramentum, donec infirmus mortuus penè sit, vel ratione destitutus, & si qui differant ab Episcopis reprehendantur, & puniuntur. Vide etiam Philippum Fabrum in 4. sent. dist. 23. quæst. vnica, dist. vnica, cap. 4.

^{Sop. hoc late in Ref. seq.}

RESOL. XXXVIII

An Sacramentum Extremæ-Vnctionis collatum infirmo non grauius, vel periculose laboranti, sit validum?

Et an si postea periculose laboret, sit ei denno Sacramentum ministrandum?

Et an in dubio, (non loquor in casu opinionis,) an morbus de se, vel in hoc individuo est periculosus, possit Extremæ-Vnctionis ministrari?

Et an in hoc casu ministranda sit Extremæ-Vnctio sub conditione? Ex part. 9. tr. 6. & Milc. 1. Ref. 44. aliàs 45.

§. 1. **Q**uoad primam difficultatem, affirmatiuam sententiam probabilem esse purat Quintanadu. in Theolog. moral. tom. 1. tract. 5. singul. 2. num. 5. Et quoad infirmitatem grauem, licet non appareat periculosa, etiam tanquam probabilem illam admittit Lessius in 3. part. D. Thomæ, de Sacram. Extremæ-Vnctionis, cap. 4. dub. 1. num. 21. Imò etiam in casu, quo morbus non sit ita grauis, hanc sententiam probabilem esse existimat Ioannes Vvigers in Supplement. 3. part. D. Thomæ, quæst. 32. num. 3.

^{Sup. hoc in Ref. præterita, post medium, lege ver. cum non omnis ægrotus.}

2. Probari potest hæc opinio, tum ex D. Iacobo, qui solum expostulat infirmitatem, nullius periculi mortis mentionem faciens, ibi: *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros*, &c. Tum ex Trid. sess. 14. cap. 3. asserente. *Hanc Vnctionem esse infirmis adhibendam, illis præsertim, qui iam periculose decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur.* Vbi notandum est verbum, *præsertim*, quod indicat, aliis infirmis ab iis, qui constituti sunt in exitu vitæ, vnctionem esse adhibendam. Tum ex Florent. dicente; *His tantum infirmis vnctionem dari debere, de quorum morte timetur.* Expendo verbum, *debere*, quod ad licitum vsum, non ad valorem spectat: alias loco, *debere*, vteretur Concilium, verbo, *posse*, Ergo, &c.

3. Sed ego puto, absolute dicendum in vtroque casu posito in titulo Resolutionis, Sacramentum esse inualidum. Et ita docet Suarez tom. 4. in 3. part. dist. 42. sect. 2. num. 4. & 5. Nicolaus Ylambert in 3. part. tom. 3. de Sacram. Extremæ Vnctio. dist. 6. art. 2. Granada in 3. part. cont. S. tr. vnica, dist. 6. n. 2. Castr. Pal. tom. 4. tr. 26. dist. vnica, punct. 6. n. 15. Caspensis in Cur. Theolog. tom. 2. tr. 27. dist. 4. sect. 2. n. 12. Amicus vbi infra, & alij communiter. Et ratio sumitur (ait Ylambert, vbi supra) ex citato D. Iacobizdum pro eo verbo, quod habet vulgata nostra editio, *infirmatur*, Græca editio habet, *ἀσθενῶν* quæ, iuxta vim suæ significationis, significat esse sine vitibus, & præ infirmitate deficere; item, ex eo, quod idē textus Græcus explicet hanc, *infirmi*, tali particula, quæ, vt, supra notauimus, significat moribundū, graui morbo laborantem, eoque, veluti deficientem: tum denique ex illa alia particula, *alienabit eum*, quæ, iuxta textum Græcum, vt supra monuimus, idem sonat, ac infirmū, præ morbo sopitum sensib. *excitabit*. Confirmatur amplius: si Sacramentum hoc posset conferri homini non ita infirmo, Sanctus Iacob, non diceret, *Inducat Presbyteros Ecclesie*; sicut de aliis Sacramentis, quæ sanis, aut parum infirmis ministrantur, solemus loqui: quia hoc cedit, tum in reuerentiam, tum in deuotionem Sacramenti, & in humilitatem susipientis: at ait Sanctus Iacobus: *Inducat Presbyteros Ecclesie*, id est, vocet eos ad domum suam, in qua decumbit ægrotus. Deinde, si morbus ille, quem postulat Sanctus Iacobus in suscipiente hoc Sacramentum, esset tantum leuis, & nullo modo periculosus; non consuleret, tanquam remedium aliquod, Sacramentum quod est remediū aliquod supernaturales; sed diceret, esse recurrendum ad Medicos, & naturalia remedia: quia non videretur esse ita conueniens recurrere ad remedia supernaturalia pro bonis corporis, vbi est evidens superesse naturalia. Probatum item ex Florent. Trident. & eius Catechismo, vt supra: item,